

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Eleemosyna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

eam redire sunt coacti priuantur huiusmodi electione & quolibet alio privilegio suæ religionis. num. 133. ignorantia non facit validam electionem eius qui aliàs est incapax. num. 271. dict. 8. de Papa electo. vide tit. Papa. cap. 27.

E L E E M O S Y N A

& Misericordia.

MISERICORDIA est virtus inclinans ad miserendum, patienti aliquod malum ad subueniendum ei. cap. 24. num. 2. Cuius actus vocantur etiam opera & actus charitatis, quia ex amore proximi procedunt, & immediatè ex misericordia. num. 3.

Vocantur etiam eleemosynæ: suntque alie corporales, vt visitare infirmum, pascere esurientem, potare sitientem, redimere captiuum, tegere nudum, colligere hospitem, aut peregrinum, sepelire mortuum: alie verò sunt spirituales, vt docere ignorantem, consulere consilio indigentem, consolari tristem, remittere offensam, onerosum sufferre, peccantem corrigere, orare pro viuis, & mortuis. num. 4.

Actus ergo misericordiæ spirituales meliores

liores sunt quàm corporales, idem de elemosynis spiritualibus. num. 5.

Omnia tamen opera misericordie corporalia & spiritualia sunt sub consilio, duobus casibus exceptis. I. Quando quis habet superflua natura, & occurrit proximus extreme indigens. II. Quando quis habet superfluum natura, & status, & occurrit proximus egens necessariis ad statum. Et in his duobus casibus sufficit dare mutuando vel commodando: Superfluum autem natura est, quod superest demptis necessariis ad vitam suam, & suorum. Superfluum status est quod superest deductis necessariis ad vitam & decentem statum, habita ratione casuum non omnium, qui contingere possunt, sed eorum qui probabiliter timeri vel expectari possunt. cap. 24. numer. 5. & §. V. Novum num. 5. 6.

Necessarium autem ad decentiam status non consistit in indivisibili. Et secularis congerens pecunias ad ascendendum in altiore statum ad quem est idoneus, non dicitur habere superflua status, ibid. §. 6. Novum num. 6.

Nemo tenetur ad elemosynam de necessariis ad suum decentem statum nisi extreme indigenti. num. 7. Neque dives secularis potest cogi ad erogandam elemosynam

synam. cap. 23. num. 73.

Laò neque tenetur diues quærere pauperes, sed sufficit vt occurrentibus det eleemosynam. Præl. 7. num. 13. in Antiq. nam de Nouo demptum est ibi: habetur tamen. cap. 24. num. 9. Nisi ei ex officio incumbat quærere pauperes. cap. 24. num. 9. §. Circa.

Ecclesiasticus autem qui congerit pecunias ad altiorem gradum ascendendum, aut in tot fines in quot sæcularis potest, superflua status habere dicitur. Non enim potest instar sæcularium coaceruare pecunias. nu. 6. §. 6.

Peccat mortaliter Beneficiarius, qui ex redditibus Ecclesiasticis non erogat superflua, piis operibus, vel pauperibus, quia facit contra iustitiam. cap. 23. num. 74.

Qui non dat eleemosynam extremè indigenti, non tenetur restituere illam, nec damnum inde sequutum. cap. 24. num. 7.

Peccat verò mortaliter qui aliquid ex operibus misericordiæ corporalibus non præstat extremè indigenti, & occurrenti. Item non redimens captiuum, saltem mutando, quem credit aliàs iniuste occisum iri. Non tamen tenetur sub mortali, si ei ex officio non incumbit in carceribus, & hospitalibus, aut aliis locis quærere extremè indigentes, ad subueniendum, neque mor-

tuos insepultos ad sepeliendum. Item peccat mort. qui licet non extrema necessitate, saltem magna oppresso non prabet eam opem, quam commodè potest, credens neminem alium ei laturum. num. 9.

Peccat etiam mort. qui non facit elemosynam spiritualem, aut aliud quippiam ex operibus misericordiae spiritualibus, extreme indigenti quoad salutem animae, etiamsi non possit absque iactura vitae. cap. 24. num. 9. Patitur autem hanc extremam necessitatē peccator fidelis proximus mortui, qui credit se quavis attritione saluum fore, & ideo sistit in attritione. Talis enim indiget extreme doctrina vera de contritione. Ibidem. paruuli etiam Christianorum qui morti proximi existunt apud infideles, vel apud fideles, nescientes baptizari, sunt in extrema necessitate spirituali. ibid.

Qui non est parochus, nec praelatus, non tenetur cum probabili periculo vitae visitare morbo contagioso infectos, & in extrema necessitate corporali constitutos: secus si tali morbo infectus sit in extrema necessitate spirituali. num. 10.

Nulla statuto, voto, vel præcepto humano excusatur homo à subueniendo extreme indigenti. num. 11.

Extrema etiam necessitas est Reipublicae.

ca, quando contra eam parantur proditio-
nes, & coniurationes, & in hoc casu tenetur
etiam clericus, & religiosus succurrere ei,
scilicet deregendo proditioes, & coniu-
rationes, & etiam ipsos coniuratores: Et non
fiet irregularis, quamuis illi morte plectan-
tur: dummodo id faciat cum protestatione,
se id facere, vt periculo imminente obuietur
sine sanguinis poena. *ibid.* num. 11.

Proximi autem extrema necessitas dicitur,
non solum quando quis iam agit ani-
mam, sed etiam quando sunt indicia proba-
bilis animam acturum, nisi ei subueniatur.
Atque ratione extremae necessitatis, non
tenemur subuenire existenti in periculo
amittendi honorem. num. 5. Bene tamen alia
ratione. num. 17.

Quamuis autem nemo regulariter te-
neatur sub mortali praestare opera miseri-
cordiae corporalia, nisi extreme indigenti,
tenetur tamen bouem proximi errantem
reducere, quamuis proximus non extreme
indigeat illo. & ratio est, quia illic agitur de
dando egenti, hic de impediendo damno.
num. 22.

Quas elemosynas possit vxor facere,
quae Religiosus: vide tit. Vxor. lit. C. &
Religiosus. l. III.